

TUMAH & TAHARA – פרשת תזריע מצורע

Tumah and Tahara are spiritual concepts¹ which are ultimately Chukim, beyond human understanding². But that does not mean that we understand nothing. Rav Tzadok states that סדר טהרות is the last of ששה סדרי משנה and נדה is the last מסכתא on which there is a גמרא, because these are the most difficult areas of all of the Torah to understand³. Difficult – but not impossible.

טהרה and קדושה are states of spiritual and moral fitness and life. טומאה represents the loss of that state⁴. Pure טהרה is the highest stage of דעת⁵.

טהרה means literally a blockage. טמטום הלב means a blocked heart, blocked from purity or clarity, related to צמצום = a contraction, a loss of clarity⁶. In Hebrew, the ט and the צ often interchange to form weaker and stronger forms of the same thing. Thus the word טמא is related to the word צמא – thirsty – indicating that טומאה is a spiritual thirst. So too, טמטום – spiritual blockage – is related to צמצום – a contraction. טהרה therefore has its source in a spiritual contraction. טמא is also related to צמא – it is hence a spiritual thirst. The opposite of טמא is טהור, related to צהור, which means clarity or brightness (hence צהרים, afternoon, the time when the sun is brightest).

We learn that the Greeks טמאו את כל השמינים, they made the Temple vessels impure. This means that they blocked the paths of wisdom and prevented spiritual access to clarity⁷. So, for example, a woman during her menstrual cycle (טומאת נדה) experiences a kind of spiritual distancing. And this is just how Onkelus translates it.⁸

---

¹ Rav Hirsch (פרשת שמייני) מו-מו: יא: ויקרא – pg. 307 proves that purity and impurity are spiritual rather than an infection or something physical by pointing out that only certain types of materials in certain shapes are מקבל טומאה. Stone and earthenware utensils for example remain pure. Similarly, only a finished utensil can become impure. And it is the intention of the owner which determines the purpose of the utensil, and therefore whether it is finished. The slightest crack or damage that renders it unusable for the purposes it has served purifies it in turn. Touching the utensil causes less impurity than carrying it.

² רמב"ם סוף הלכות מקואות פרק יא (יב) דבר ברור וגלוי שהטומאות והטהרות גזירות הכתוב הן ואינן מדברים שדעתו של אדם מכרעתו והרי הן מכלל החוקים וכן הטבילה מן הטומאות מכלל החוקים הוא שאין הטומאה טיט או צואה שתעבור במים אלא גזירת הכתוב היא והדבר תלוי בכוונת הלב ולפיכך אמרו חכמים טבל ולא הוחזק כאילו לא טבל

³ ליקוטי מאמרים (בסוף דברי הסופרים דף 228): אז"ל על רע"ק כלך אצל נעים ואהלות ששם צריך חכמה גדולה, ורע"ק הוא מעלת החכמה שאין למעלה ממנו בכח אנושי כדמשמע בפ"ק דב"ב [דף יב] כי היה גדול גם ממרע"ה בחכמה כמ"ש במנחות (כט): ובחכמה כזו יוכל להשיג סדר הרוח על בוריה

⁴ גר"א, תיקוני זוהר מא ע"א: כל דבר שניטל ממנו הקדושה הוא טמא, והוא הטעם לכל הטומאות ואסורין שבתורה

⁵ רב צדוק הכהן, ליקוטי מאמרים (בסוף דברי הסופרים דף 228): טהרות הוא המדרגה היותר גדולה בדעת.

⁶ darshen from the verse חז"ל – ונטמתם – ולא תטמאו בהם ונטמתם במ – instead of reading Nitmeisem they read Nitamtem

⁷ See also שסב - ספר החינוך

⁸ תהיה בנדתה- אונקלוס: תהי בריחוקה

Purification from טומאה is ultimately in one's thoughts which one needs to dip in the Mikveh of the mind - במי הדעת¹. Just as the purifying waters of the Mikveh have to be connected to a flowing (living) source, so too man purifies himself by reducing his own ego and reconnecting to G-d².

טומאה moves in stages. Rabbi S.R. Hirsch³ relates the word טמא to טמע⁴. טמא means a mixture, and טמיון, is used by Chazal to mean complete ruin, implying somehow that it was the mixture, the lack of boundaries which caused the ruin. ונטמתם - the spiritual blockage which occurs as a result of eating treif food, comes when a person's choice became a captive of his physical compulsion. This is the first stage of טומאה. It catches a man while he is still capable of exercising his own free will, hence תטמאו - in reflexive form. The last stages come by themselves as the result of the first without any decisive effort on his part, hence ונטמתם, in the passive form.

From all of this we see an emerging definition of טומאה. It comes through our giving up our active choice, leading to spiritual blockage, contraction, distancing and thirst.

To be impure (at least to the point where this impurity now transmits to others), an object must first have had some spiritual potential, for טומאה is the exact opposite of purity and holiness⁵. In fact the greater the loss of potential, the greater the impurity.

Tazria begins with the words אדם כי יהיה אדם - a man. We are dealing here with the full potential of man, and the implications when he fails to use this potential. This loss of potential is a partial death for man - and his skin accordingly turns white⁶. The loss is not just personal. His failings - primarily Lashon Hara - affect society around him, and therefore his whiteness must be visible to others. He is a מצורע - מוציא רע - a producer of negativity⁷.

---

¹ רמב"ם שם: ואעפ"י רמז יש בדבר כשם שהמכוין לבו לטהר כיון שטבל טהור ואע"פ שלא נתחדש בגופו דבר כך המכוין לבו לטהר נפשו מטומאות הנפשות שהן מחשבות האון ודעות הרעות כיון שהסכים בלבו לפרוש מאותן העצות והביא נפשו במי הדעת טהור הרי הוא אומר וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם השם ברחמי הרבים מכל חטא עון ואשמה יטהרנו אמן

² משך חכמה בראשית יח כז: כן טהרת הישראלי ... וכמו כן מים מתטהרים בהשקה ששבים הן לחבורן הקודם להיסודי ... כן טהרת הישראלי הוא בשוברו אל אבותיו היינו בהבטל בכח בחירתו לכל הליכותיו עלי ארחות תבל ליסודו היינו הנפש אל אביו שבשמים ... לכן אמר אברהם ואנכי עפר שהוא ביטל עצמו ממציות חי ... לכן נתן הש"י לבניו מצות המטהרות אפר פרה ועפר סוטה שזה מטהר טמאים וזה מטהר אשה לבעלה, בינה זה.

³ ויקרא יא: מג (פרשת שמיני)

⁴ This is based on using the interchangeability of letters in the same letter groupings. The ט and the ד are part of the דטלנת grouping where the letters are said with one's tongue wedged into where the top teeth meet the pallet; the א and the ע are both gutturals.

⁵ כוזרי ג מט: הטומאה והקדושה הם שני דברים העומדים תמיד זה מול זה: לא ימצא האחד מהם כי אם בהמצא חברו.

⁶ R. Hirsch. This is like a הלבנת פנים for the person, which Chazal call a type of death. (Hirsch, ibid).

וכן באור החיים יג ג ד"ה ומראה לבן: ענין זה יגיד סוד אומרו אך בצלם יתהלך איש והוא מראה הבשר החי וכישלוט בחינת הרע באדם ירשום בבשר אדם הסתלקות זוהרת החיוני ולזה יראה חסרון המראה ויהיה עמוק מהעור

⁷ He is, says the Besht, a מוציא רע ממקורו, taking great positive energy and potential and turning it to evil.

He is suffering from a נגע, a plague, which is a perversion of the word ענג – pleasure – the real pleasure being a spiritual being¹. True ענג is a goal – it exists in the World to Come where G-d wishes to give to him. The מצרע becomes white as snow because he has perverted his own chesed to speak evil of others² (water and whiteness symbolizing Chesed as opposed to the red fire of Gevurah³). A person talks Lashon Hara – he has given out from his mouth – shared his thoughts – in an inappropriate way. This is a Chesed of Tumah, a chesed that leaped out of its boundaries (ריבוי דברים)⁴.

The classic source of טומאה is a dead corpse (even of an animal or an insect)⁵. There is no greater spiritual loss than death, because the soul is then separated from the body, and the body then becomes a raw material object. The body is merely the outer casting of the soul – לא תעזוב נפשי לשאול. The empty body is now מטמא while the soul continues to contain the real nucleus of his personality (Rav S.R. Hirsch⁶). But a dead corpse will only affect a person and not a live animal who will touch it, for it is the combination of the loss of life (even of an animal) and the human potential that comes in contact with it.

The טומאה of the מצרע comes from sin, not death. However, sin is nothing other than the blocking of the body from its true source of life – G-d – and therefore is also a form of death. (The Maharal consistently refers to sin as העדר – an absence or a vacuum.) נגע, says Rav Hirsch, means that “the person effected is נגוע, literally ‘touched’ by the finger of G-d. It is a weaker form of נגף, from which we get מגפה, the sudden stroke of death.”⁷ The spiritual sensitivity of the Jewish nation is such, that G-d gives us immediate feedback on our spiritual well being⁸.

All other forms of Tumah draw from the death idea in some way. As Rabbi Norman Lamm⁹ points out: “An analysis of the various species of *tumah* reveals that what they have in common is the awareness of death. The most potent source of impurity is, indeed, a corpse or a part thereof. The other kinds of *tumah* imply, indirectly, the suggestion of death, even if only the loss of potential life. ... The *Metzora* ... includes the withering and dying of the

---

¹ עיין ממעמקים עמי' 209

² מהר"ל, גבורות השם, פי' כז: והצרעת כשלג, דבר זה נמשך ממידת אברהם שמידתו המים והשלג הוא המים ומדתו מכת הצרעת, ולכך סבר עקיבא בן מהללאל (נגעים פי"א) מראות נגעים שבעים ושתים כמספר חסד.

³ מעמעמקים עמי' 210-211.

⁴ מעמעמקים, שם

⁵ מחנה שכינה מת is sent out of טומאת מת.

⁶ במדבר ה: ג-ד

⁷ ויקרא יג ב קטע המתחיל והיה

⁸ כוזרי שם: העדה אשר השכינה בתוכה צופה מעשיה וגומלתה שכר וענש לרגעים הלא תראה את הדברים אשר אמר יהושע לבני ישראל לא תוכלו לעבד את ה' כי אלקים קדשים הוא וגוי' ודברים אלה נאמרו לעדה שהיתה כל כך נאמנה בשמירת המצוות עד אשר בחרם יריחו לא נמצא בה בקבוץ אשר מנה למעלה משש מאות אלף איש כי אם חוטא אחד והוא עכן ובחטאו נענשה אז כל העדה וכן אתה רואה בענש מרים אשר נגעה בצרעת ובענש נדב ואביהוא ובענש עזא ובענש אנשי בית שמש כי ראו בארון ה'.

⁹ Norman Lamm – *A Hedge of Roses*, pg. 84

ומקורו מהכוזרי ב ס שהבאנו למטה

limbs of the leper. ... the Rabbis taught that a leper is considered as if he were dead¹. ... [So too] semen ... is the loss of potential life. ... A *nidah* ...loses an unfertilized ovum, ... a whisper of death.”²

If this is all true – that *טומאה* is associated with death - why then can *Tumah* also come from utensils? But a deeper look tells us that only those utensils that are connected to the potential of man - which are processed by man³ - bring impurity⁴. For, only when man uses objects do they rise above physical laws and move into the spiritual plane⁵. (Metal, which is meant to be used as tools, not containers, is *טומא* in this way⁶. Tools represent man in his manufacturing or creative activities. Earthenware vessels, by contrast, are designed to hold food, so they become impure even through the air they enclose⁷.) Since humans are

---

¹ במדבר רבה: ארבעה חשובים כמת – עני, ומצורע, וסומא, ומי שאין לא בנים, מצורע דכתיב אל נא תהי כמת ובספרי: אל נא תהי כמת - מה המת מטמא באוהל אף כן מצורע מטמא בביאה (קול יהודה על הכוזרי)

² כוזרי ב ס: הצרעת והזיבות תלויה בטומאת המת, כי המות הוא ההפסד הגדול והאבר המצורע כמת והזרע הנפסד [מן האיש, או הביצית הנפסדת ברחם האשה ונהפכת לדם נדות כמו] כן מפני שהיה בעל רוח טבעי מוכן להיות טיפה שיהיה ממנה אנוש והפסדו כנגד כוח החיות והרוח

³ and are usable and portable

⁴ i.e. Things attached to the ground, such as water and plants, cannot become impure unless processed in some way by man.

⁵ Rabbi Shimshon Raphael Hirsch (p.312-313)...We have accordingly, three categories: (a) כלי עץ וכי. Vessels made from wood, etc., from materials derived from animal or vegetable sources. Their characteristic use is for clothing and as portable containers. They must accordingly be such, that things can be put into them, have בית קיבול and with their contents must be portable, מיטלטל מלא וריקן. This last condition expresses the idea, that Man's possessions do not belong to the moral sphere of humanity by being just stored-up treasures. As dead-weight possessions they are dead, and do not rise above the sphere of things bound by physical laws. It is only when it is decided to use them, to make them "portable", that they come to life and become part and parcel of morally free human personalities, to which the physical lack of freedom which is represented by *טומאה* is in opposition. Hence ידות הכלים, the handles of a vessel, are considered an integral part of them. Further, each כלי must be a מוקד יעשה מלאכה בהם, must have an independent use of its own, must represent some work being done with it. Parts of vessels, such as covers, by themselves are not *טומאה*. This category represents Man in his social life and his activities, in handling and using his possessions (those that are ראויים למדרס, which are able to become *טומא* also as פשוטים, will be discussed in Ch. XV.)

⁶ (b) כלי מתכות, metal vessels. Their main character is that of tools, hence flat slabs, rods etc., of metal, פשוטיהם (non-receptacles. I.L.), are susceptible to *טומאה*. Their most important purposes is not to be containers, hence the condition of mobile portability, ליטלטל מלא וריקן, does not apply to them.

⁷ (c) כלי חרש, earthenware vessels. The peculiarity that they are only מאוירן *טומאה*, indicates that their meaning is applied solely to the importance of the space they enclose. Their purpose must be accomplished by the presence in such space of whatever is to be put into them. For they impart their *טומאה* to any object which is, or comes, into such space without it having to actually touch the כלי. They have the further peculiarity that אין להם טהרה במקוה, ואין נעשין אב הטהומא, that their טהרה cannot be restored by immersion in a מקוה, and that they can never become אב הטהומא (see below). In both these things they differ sharply from all other כלים, which do regain their טהרה in a מקוה, and by touching a dead body, or by serving as מושב של זב receive the character of *טומאה*. In this respect, כלי חרש are quite similar to אוכלין ומשקין, which also just in these two ways differ, characteristically, from כלים (see below). Hence, we think we are not wrong if we see in כלי חרש, vessels meant for the preparation of, and the storing of food. They represent Man in his activities for purposes of food and nourishment and enjoyment.

uniquely sensitivity to spiritual realities, our contact with these vessels affects our own spiritual realities.

Similarly, animals are never described as being intrinsically impure. Rather, they are discussed as *טמא הוא לכם* – *they are impure for you*. All beings other than humans fulfill G-d's Will to the utmost. They are always in a state of actualization – never potential. Only man, who can be in a state of unfulfilled potential can be impure and can render objects impure. This is why, concerning many of the more serious sins the Torah says - *ולא תטמא* - *it is you, by your immorality that will introduce impurity into the land*¹.

Non-Jews cannot become impure nor render objects impure. For, although they have some potential to grow, this does not include sanctifying objects and raising them up². Since they do not have this potential to begin with, they cannot become Tameh with its loss. It is those people with the greatest spiritual sensitivity, the Jews, who are susceptible to Tumah³.

And so the great principle of impurity is: The greater the loss of potential, the greater the *טומאה* - it is the principle of the equal and opposite – *זה לעומת זה*, for Tumah draws on Kedusha for its power⁴. The death of a human is the greatest loss of potential – and therefore the *טומאה* of a dead body is the greatest – it is *אבי אבות הטומאה*, the most powerful impurity

---

¹משך חכמה בראשית יח כז: ואנכי עפר ואפר - פרק כסוי הדם (חולין פח סע"ב) אמר רבא בשכר שאמר אברהם כו' עפר ואפר זכו בניו לשתי מצות אפר פרה ועפר סוטה, הענין מבואר דמצאנו היסודות אינם מקבלים טומאה כל הגדולי קרקע והמים המחוברים לקרקע לבד מה ששלמותו באה ע"י מפעלות האדם ומסיבותיו בהם יתכן הטומאה כי הטומאה אינו בשום נברא שכל אחד ואחד הוא מוכרחי לפעולתו וטבעו בלתי בחירי רק הטומאה באדם מצד התנגדות כוחותיו ורצונו המכריחים בדרך אשר בה יבחר וע"ז מצינו כי כל העבירות החמורות כתיב בהו (ס"פ שמיני וס"פ אחרי) ולא תטמא הארץ ונטמאתם בס, לכן כאשר הסוד האלקי וחכמתו הבדיל את עמו ישראל והזהירם על טהרת הנפש והרחיק מהם דברים המסאבים לנפש לא גזרה טומאה רק על דברים הקרובים להיות מצורכי אדם כי הוא הסיבה לטומאתם ... כן הגוים ... אינם מקבלים טומאה ....

² All men, Jews and non-Jews, are capable of using the physical world as an instrument for their own spirituality. However, there is another level, which can only be achieved through the Torah. This is the level of sanctifying the spiritual, מקדש הגשמי, When a Jew uses the physical world, he not only effects himself, but he effects the world he uses as well. Thereby, he is able to מתקן העולם, to sanctify the world and to connect it back to G-d. This is the main difference between a Jew and a non-Jew:

דרך ה': חלק שני - פרק ד' ס"ט:
ואולם במעשיהם של ישראל תלה האדון ב"ה תקון כל הבריאה ועלויה... אך מעשה האמות לא יוסיפו ולא יגרעו במציאות הבריאה ובגלויו ית"ש או בהסתרו...

This is a function of not having תורה.

When the physical world becomes a perfect server of the spiritual, all of the physical reality unites with itself as well as with the spiritual reality:

³שמות כג ל: ואנשי קדש תהיו לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו ויקרא יא ד: ... טמא הוא לכם

A non-Jew, on the other hand, although he does not have halachic *טומאה*, has a kind of intrinsic *טומאה* which, because of his weaker spiritual connection with *הוא*, הקדוש ברוך הוא, cannot be so easily purified:

רב צדוק (שם): טומאת עמלק היא אב טומאה שאין לה טהרה במקוה כמ"ש תמחה. ושאר אומות הוא מה שא"א להשיבם... למעין כלל כי אין להם שום דביקות והשקה למעין רק בבניי נאמר ישקני מנשיקות פיהו

⁴ אור החיים (בראשית א א) והמה ידוע כי הקליפה הוא יניקתה מהקדושה דוקא

of them all¹. Bereft of all his spiritual beauty, the body is but an ugly lump of pure physicality². Remarkably, however, the body of a totally righteous person does not transmit impurity, for his body has been completely purified by the soul³. Thus, when Rebbe died, even the Cohanim participated in his burial⁴, even though this is normally forbidden.

The body-soul of man was created at the two extremities of creation – the most physical and the most spiritual. Should man follow his soul, his body is swept upwards; the two together, encompassing all of creation, will elevate all of creation with their own spiritual rise⁵. But should he fail in his mission then we tell him that even an insect and a worm preceded him when G-d created the world⁶, for his body as a body alone is blacker and more putrid than the lowest of creatures⁷.

Similarly, says the Midrash, the Parsha of human impurity comes after the Parsha of animal impurity⁸ (שמייני נבלה) – the impure human sinks far lower than the impure animal¹⁰. If impurity is lost potential, it is specifically human potential which is lost¹¹. Adam and Chava sinned and Tumah came into the world¹².

¹ חינוך (רסג): כלומר שיש לו טומאה חזקה עד מאד, למעלה מכל טומאה.

² חינוך, שם: והענין הוא כי בהפרד מעליו צורת השכל החיה הטובה וישאר הוא לבדו, בשגם הוא בשר פחות וגרוע ומשתוקק אל הרעות, ... על כן ראוי שיטמא כל סביביו בהתפשט מעליו כל הודו שזהו נפשו, ולא נשאר בו כי אם החומר הרע. ...

³ חינוך, שם: [אמנם] הצדיקים גמורים אינם מטמאין... לפי שגופם טהור ונקי

⁴ ירושלמי ברכות פ"ג הל' א דכשמת רבי אמרו בטלה כהונה היום, תוסי' כתובות קג: ד"ה אותו היום

⁵ אור גדליהו (תזריע מצורע דף לו) כיון שהאדם כולל שתי הבחינות יד – אחור וקדם ... שבבחינת אחור נכלל כל מעשה בראשית

⁶ מדרש רבה ויקרא פרשה יד פסקה א: (תהלים קלט) אחור וקדם צרתני ... אמר ר"ל אחור זה יום האחרון וקדם זה יום הראשון ... אם זכה אדם אומרים לו אתה קדמת לכל מעשה בראשית ואם לאו אומרי' לו יתוש קדמך שלשול קדמך

⁷ אור גדליהו (שם דף לו): אז הוא גרוע מכולם כי גופו כשהוא בבחינת גוף לבד, אחור הוא ועכור הוא מכל מעשה בראשית

⁸ מדרש רבה ויקרא פרשה יד פסקה א: א"ר שמלאי כשם שיצירתו של אדם אחר בהמה חיה ועוף כך תורתו אחר בהמה חיה ועוף הה"ד זאת תורת הבהמה ואח"כ אשה כי תזריע:

⁹ פרשית שמייני – ויקרא יא: לט – מ

¹⁰ The impurity of Keilim, in turn, precedes (in Parshas Shmini) the impurity of animals.
כלים – ויקרא יא לב, נבלה – ויקרא לט-מ

¹¹ There are two basic types of טומאה and טהרה. One type is halachic טומאה which we describe in detail below and which requires טהרה המקוה amongst other things. In addition to this there is a broader concept of טומאה, a more generalized state of spiritual distance from הוא הקדוש ברוך הוא, as for example the מ"ט שערי טומאה which sunk to in מצרים and their subsequent rising to 49th level of טהרה.

¹² This טומאה, as with all other forms of טומאה, has its source in the חטא of חוה & אדם. Since until then Man and Woman were filling their potential, there was no טומאה in the world. The חטא of אדם and חוה introduced death into the world and the טומאה that came as a result of this. Hence, אדם and חוה introduced the greatest possible טומאה, i.e. טומאת מת, into the world. Therefore, we cannot rid ourselves fully of טומאה until we are מתקן their חטא. Even people who are total צדיקים in their lives were still subject to death as a result of this sin. However, there is yet a higher level – someone who dies from טהרה. Such people are also subject to טומאה – otherwise they would not die. But they are at such a high level that they are not מטמא others. Such was the example of Rebbe Akiva and Rebbe. (ד"ה מהו כמעשה אליהו בזמן שקברו את רבי עקיבא).

The commentators¹ point out a fascinating thing. Plant life is higher than the mineral and non-living world. But, unroot a plant and it not only dies, but quickly withers and has less reality than even stones and minerals². Animals are higher than plants in turn. But dead animals are worse than dead plants – their rotting bodies are testimony to their once elevated status³. Humans are higher than animals: a human has not only physical but spiritual life as well. Consequently, he can be physically or spiritually dead, in part or in whole⁴. And Jews, who were granted an extra spiritual potential, can go even lower still⁵.

Given the great potential of the Jews, their pendulum swings from end to end. Up and up they go, or down into the abyss they will land. Tzaraas is a reflection of this, as are all forms of impurity which are unique to Jews.

When man eats treif, he fails to use some of his spiritual potential, and he becomes impure. G-d tells us therefore that the treif food itself is טמא הוא לכם. Kosher animals appropriate to connect to the life of man are called pure (as it says with Noach when he took these animals into the ark⁶) and unkosher animals that cause man's life-spirit and holiness of soul to depart are called impure⁷. Similarly illicit sexual relationships are also called טמא⁸.

There are seven categories of human impurity mentioned in our two Parshios:

1. נדה⁹ וזבה¹⁰
2. זב¹¹ ובעל קרי¹²
3. יולדת¹

¹ הנצי"ב בהקדמת פירושו לשיר השירים ובעלי המוסר (מובא באור גדליהו שם)

² אור גדליהו: הצומח ... כיון שנקצר מן הארץ ונפסק כח צמיחתו, אין הוא קיים כדומם, אלא כיון שירד ממדרגתו הרי הוא אינו מתקיים כלל

³ שם: וכן... כשאבד מעלתו אשר הוא חי, נעשה נבילתו מסרחת וגרוע הוא עכשיו מכולם

⁴ שם: וכן הוא אצל המדבר ... אז נעשה גרוע מכולם

⁵ שם: ויש להוסיף דבכוזרי נתבאר דיש מדריגה חמישית היינו מדריגת ישראל ... ואם אינו הולך אחר מעלתו זאת הרי הוא גרוע מכולם

⁶ מן הבהמה הטהורה תיקח לך שבעה שבעה (בראשית ז ב)

⁷ ויקרא יא ה (שמייני): ... את הגמל .... טמא הוא לכם, (ז) ואת החזיר ... טמא הוא לכם (ט) מבשרם לא תאכלו ... טמאים הם לכם. (עיין ברש"י ויקרא יא כט)

⁸ גם איסורי עריות נקראו טומאה: ויקרא יח כד: אל תטמאו בכל אלה במדבר ה יד: והיא נטמאה דברים כד ד: אחרי אשר הוטמאה

⁹ ויקרא טו: יט – כד

¹⁰ ויקרא טו: כה – כח

¹¹ ויקרא טו: ב – יא

¹² שם

- .4 מת²
- .5 נגעי הגוף³
- .6 נגעי בגדים⁴
- .7 ונגעי בתים⁵ -

(מת is in Bamidbar)

This is no accident as this reflects the natural order and the possibility of impurity seeping into the entire natural order as happened with the Egyptians. Similarly, the counting of the Omer has 7 x7 days of purity to overcome each one of these⁶.

One of the states of impurity is a woman in Nidah, mentioned at the end of the Parsha⁷. A woman's menstruation is a signal of the loss of potential fertilization of that month's egg cell or ovum, which could have led to another human life⁸.

A woman during her menstrual flow is focused on re-preparing her body for a new cycle, a kind of healing process. Since her bodily energies are more focused on this, she is less available for the kind of wholistic spiritual, intellectual and emotional unity which ought to accompany relations with her husband. Hence relations during this time would become more of a base, physical act. Thus the Torah prohibited it, as it did other forms of illicit unions⁹.

But here we see an interesting thing. For, not only is the Tumah not our intrinsic state, but the state of impurity is part of our growth toward purity. The נדה period is not just a period of abstinence. It is meant to have its own positive dynamic, allowing the couple to focus on certain aspects of the relationship which otherwise would not be given attention. The physical relation if expressed without a break, can actually prevent certain dimensions of non-physical communication and bonding from maturing.

The period of separation acts as an opportunity for intimate feelings to be expressed without physical expression. The marriage bonds become strengthened through communication as each partner learns to share thoughts and feelings verbally. Disputes are

---

¹ ויקרא יב: א – ה

² במדבר יט א

³ ויקרא יג (כמעט כל הפרק)

⁴ ויקרא יג: מז – נט

⁵ ויקרא יד: לג – מח

⁶ מאירי

⁷ טו יט-כד

⁸ During the month, the lining of the uterus thickens to accommodate the egg cell, should it become fertilized. There is an increase in blood supply in preparation of this happening. When it does not do so, this excess blood is released, and the egg cell discharged, and the potential for it to grow into a fetus is lost forever.

⁹ ע"פ אהל רחל פ"ג

settled through discussions, truly settling problems rather than just allowing the couple to “kiss and make up”. In addition, because both husband and wife are aware of the laws and restrictions of *nidah*, neither partner feels rejected or imposed upon¹.

All the impurities have days of waiting and counting before the final purification can take place. The counting of the days of purity raises expectations and readiness, as in

את צמח דוד עבדך תצמיח כי לישועתך קיינו כל הים

Waiting of this source creates a reality. At the time of the redemption, one is asked, *ציפית לישועה* (שבת לא). This is strange. What difference does it make if I anticipated the Geulah – as long as I embraced it when it arrived? However, the active expectation itself affects me – it creates a connection with the thing².

But we don't just wait; we count. Counting is a joining of all the elements (ordering them/giving each one a clear definition/placing the one relative to the other). It is similar to the word *ספר* – a border town – a town that determines the limits and boundaries³.

So too with the Tumah-period of the Metzora. The Metzora meditates in isolation, undergoes a whole series of steps and returns to society greatly strengthened. And so the Tzaraas is not just a sign of a problem. It is the beginning of the cure. The fact that a person finds that the impurity is now on his body is an indication that he has already begun to get the bad out of his inner being. Hence *צרת* from the words *מוציא רע* – to get the evil out⁴. In fact this is why the Cohen, who is a source of blessing for the nation, is the one to declare him impure and again the one to declare him pure⁵.

Purification returns the connection of the soul to the body, so that the former can ingest life in the latter. Purification is always associated with a new spirit of life⁶.

It is a great misconception, says Rav Hirsch⁷ that man must submit to the power of physical forces, to the power of Tumah. The real human being cannot be touched by the powers of physical force. The body is merely the envelope for the soul. It is the soul – one's

---

¹ Binah Rosen

² אוהל רחל

³ רב משה שפירא, שליטי"א

⁴ שלי"ה: זהו סוד הוצאת הטומאה הסיג חוצה ולא ישאיר פנימה. וזהו פירוש זאת תהיה תורת המצורע (ויקרא יד ב), ופירשו רבותינוז"ל (עירובין טו ע"ב) המוציא רע ... שמוציא הרע מפנימיותו. ... [ואין עכו"ם נטמא על ידי נגעים ולא בגדיו] כי בהם נשארה הטומאה פנימית. ... ואל יחשוב אדם המספר לשון הרע שרואה את עצמו שאינו מצורע כי זהו לו לרעה כי נפשו מצורעת

⁵ שפת אמת - [תרל"ה] וידוע כי יש בעור נקבים דקים. כי בכ"מ הקליפות יש נקודה גנוזה ג"כ. רק שע"י עונות נסתמו החלונות ובאים הנגעים. כדאיתא מה נגע סגירו כו'. אך גוף הנגע הוא לרפואה. והנה גזה"כ שטומאתן וטהרתן ע"י כהן. ובשלמא הטהרה ניתן במתנה לאהרן. על כי הנגעים באים על לה"ר ואהרן הי' אוהב ורודף שלום. אך מה טעם שיהי' הטומאה בראיית הכהן. והלא טוב עין הוא יבורך. רק כנ"ל שהנגע רפואה הוא. כדאיתא מצורע מוציא רע. פי' שע"י הנגע נמשך הרע מפנימיות האדם לחוץ. כ"פ בס' כלי יקר ע"ש. ובוודאי אדם השלם ראוי לו לשמוח בזה שרואה שפלותו. ושע"י יזכה להתטהר מלהיות הטומאה טמונה בפנימיותו.

⁶ יחזקאל לו (כה) וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טמאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם: (כו) ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה אתן בקרבכם והסרתי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר: תהלים נא: לב טהור ברא לי אלוקים ורוח נכון חדש בקרבי

⁷ Pg 308

spiritual state – that affects the body. Did not Moshe Rabbeinu's face begin to glow after he came down from the mountain¹? And, can we not testify that to this day, the wisdom of the Torah literally lights up the face of those who learn it – חכמת תורה תאיר פניו. There is no question that the original naked bodies of the First Man and Woman looked a lot less physical than our bodies look today².

We are conceived and born pure. Marital relations only take place in the context of purification through a mikveh. *The symbol of the waters, offers the possibility of a magnificent beginning for human life in love with life*³. Although our birth causes impurity to the mother's who beget us⁴, G-d does not work through intermediaries when putting our Neshamos into our bodies, insuring that our start in life is rooted in a connection to the ultimate source of purity⁵. Only our death causes a type of Tumah in the body, now devoid of the soul, which cannot be corrected until the soul will rejoin the body again⁶.

There is much we haven't dealt with here: The idea of counting, the mikveh, and the significance of the sacrifices that the Metzora brings. All are rich in symbolism. And all tell us the same message – purity is our natural state. Only those nations, like Amalek, who have made impurity a national ideology, find themselves with an impurity with which their very essence is identified⁷.

¹ שפת אמת כי תשא [תרגום]: שבת שהוא מעין עוה"ב הוא בחי' אור תורה כמ"ש חז"ל אין דומה מאור פניו של אדם בשבת לימות החול ואפילו עם הארץ אימת שבת עליו. והוא מעין מה שאמרו וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך. וזה יתקיים לעתיד לבוא מה שזכה משה רע"ה בעוה"ז וגוי

² אור גדליהו

³ Rabbi Norman Lam, *Hedge of Roses*, (pg. 92-93)

⁴ ריש פרשת תזריע (ויקרא יב א-ח)

⁵ מסכת נדה דף לא עמ' א: תנו רבנן שלשה שותפין יש באדם הקדוש ברוך הוא ואביו ואמו אביו מזריע הלבן שממנו עצמות וגידים וצפרניים ומוח שבראשו ולבן שבעין אמו מזרעת אודם שממנו עור ובשר ושערות ושחור שבעין והקדוש ברוך הוא נותן בו רוח ונשמה וקלסתר פנים וראיית העין ושמיעת האוזן ודבור פה והלך רגלים ובינה והשכל אור גדליהו, לך-לך: דבר שנתהוה ע"י דבר טמא אי אפשר שיהי' טהור לגמרי, כי כל היוצא מן הטמא טמא, ובודאי יהי' לו איזה נגיעה להטומאה שממנה נתהוה, ולכן בכדי שיהי' הדבר הטהור טהור לגמרי בלי שום שמץ של טומאה, צריך להיות ההתהוות שלו רק ע"י הקב"ה בעצמו, וכמו שביארנו מכבר לתרץ קושיית הרה"ק מקאצק ז"ל, האיך שייך טומאת לידה, הלא קיי"ל ג' מפתחות ביד הקב"ה, ואחד מהם הוא מפתח של חי' ... ולכן כדי שיתהוה ולד טהור בלי שיכות להטומאה צריך להיות המפתח של חי' ביד הקב"ה

⁶ Even טהרה through אדם הראשון of חטא from the נחש of זוהמא, which results from the טומאת מת. Of course the real טומאה from this, death itself can only be purified after the tikun of the חטא of אדם and חוה. We might have expected that contact with a dead body would also have no טהרה. Indeed the fact that we do have טהרה from the Tumas Meis is what even Shlomo HaMelech could not understand about this מצוה (מחשבות חרוץ-רב צדוק הכהן)

במדבר יט א-ב: זאת חוקת התורה – עיין רש"י שם .

This is a great chesed from השם, that we need never be in a state of halachic טומאה for long. Therefore, the parshios which deal with טומאה are ultimately a sweet thing:

שיר השירים ה יא: ראשו כתם פז, קווצותיו שחורות ויקרא רבה פרשה יט א-ג: ראשו – זו תורה ... כתם פז – אלו דברי תורה ... קווצותיו תלתלים שחורות כעורב - ... [אלא] פרשיותיה של תורה [ש]אע"פ שנראות כאילו הם כעורות ושחורות לאומרן ברבים, כגון הלכות זיבה ונגעים, נדה וילדות, אמר הקב"ה הרי הן עריבות עלי, שנאמר וערבה לדי מנחת יהודה וירושלים (מלאכי ג ד)

⁷ רב צדוק (שם): טומאת עמלק היא אב טומאה שאין לה טהרה במקוה כמ"ש תמחה. ושאר אומות הוא מה שא"א להשיבם למעין כלל כי אין להם שום דביקות והשקה למעין רק בבני"א נאמר ישקני מנשיקות פיהו

Yaakov Avinu totally purified his soul, restoring for us the First Man's pre-sin soul, and left this as a legacy for all future generations¹. This is the guarantee that the impure Jew will always be able to find his way back to holiness and purity. Our core remains holy and hence G-d remains connected to us even in the midst of our impurity². Our natural being is with purity.

---

¹ אור החיים, דברים לב ח: וכשחטא אדם הראשון ונתערב רע בטוב חזרו להיות יוצאים מהולדת אדם הראשון גם נפשות רעות עד שיצאה נפש אחת טהורה שבה כלולות כל הנשמות הקדושות ונברר האילן הטוב מחדש וזה הוא יעקוב אבינו ע"ה, והלא אמרו (בבא מציעא פ"ד) שופרא דיעקב אבינו מעין שופרא דאדם קדמאה, והבן הדברים.

² רב צדוק הכהן: טומאתן דבני ישראל [הוא] טומאה קלה לפי שעה שיש לה טהרה במקוה ישראל לדי' כמ"ש (יומא פה:). מי מטהרן אביהן שבשמים כאשר דבוקים בו שהוא שרשם הרי זה כמו השקה למעיין דמועיל לטהר מים טמאים. ... ולכך שכינת השי"י בתוך בני"י גם בתוך טומאתם ... וזהו טומאתם (ולא טומאה סתם) דייקא אצלם מצידם נקרא טומאה (רסיסי לילה ס' יט דף 21)